

Geachte collega,

Met genoegen hebben wij de aanmelding van uw leerlingen voor de Voorronde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2018 ontvangen. U ontvangt hierbij de Opgavenboekjes, de Bronnenboekjes en de Toelichting voor docenten met het scoreformulier. Daarnaast informeren wij u over de te volgen procedures.

De Voorrondetoets

Wij vragen u de toets af te nemen gedurende twee klokuren (120 minuten) in de week van 5 tot en met 9 maart a.s. Evenals vorige jaren willen we u enige speelruimte bieden bij de planning van de Voorronde op uw school. Uitgaande van de voor een Olympiade onontbeerlijke sportiviteit vragen wij u om de toets af te nemen, de opgaven weer in te nemen en geen ruchtbaarheid te geven aan het flexibele tijdstip van afname van de toets. Op deze wijze denken wij een redelijke waarborg te hebben voor de vergelijkbaarheid van de werken.

Leerlingen dienen tijdens de toets de beschikking te hebben over een exemplaar van De Grote Bosatlas 54e of 55e editie. Daarnaast mogen ze gebruik maken van een rekenmachine, een liniaal of een geodriehoek en kladpapier. De toets wordt gemaakt op officieel schoolpapier.

Correctie

Wij vragen u het gemaakte werk te corrigeren volgens het bijgevoegde correctiemodel, met inachtneming van de scoringsvoorschriften. De scores van uw kandidaten dient u vervolgens op het te kopiëren scoreformulier (achterin de toelichting voor docenten) in te vullen. Dit formulier en de werken van de leerlingen met een score van 35 punten of meer van uw school ontvangen wij graag zo snel mogelijk en uiterlijk 1 april a.s. bij de SLO. Opgaven, die na deze datum binnenkomen, kunnen in verband met een strakke planning helaas niet meer in behandeling genomen worden. U kunt de werken (indien gewenst aangetekend) als volgt adresseren:

SLO Nationale Aardrijkskunde Olympiade
t.a.v. mevrouw M. Kremer
Postbus 2041
7500 CA Enschede

De ingestuurde werken worden nogmaals bekeken door de correctiecommissie van de Olympiade, waarna de beste 15 kandidaten worden uitgenodigd voor de Eindronde. Correspondentie over de Voorronde is niet mogelijk. De uitslag van de tweede correctie is bindend. De door u ingestuurde werken worden niet geretourneerd. Ze worden na de prijsuitreiking vernietigd.

Eindronde Olympiade

De resultaten van de Voorronde worden op 15 april bekendgemaakt aan de scholen van de eindrondedeelnemers. Hebt u op 20 april geen bericht ontvangen, dan is geen van uw kandidaten tot de Eindronde van de Olympiade doorgedrongen.

De Eindronde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2018 wordt gehouden 4 tot en met 8 juni op Van Hall Larenstein te Velp. De deelnemers aan de Olympiade, hun docenten en de schoolleiding ontvangen hierover informatie op school (medio mei 2018).

Indien u naar aanleiding van de voorrondetoets of de Olympiade Aardrijkskunde nog vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met:

SLO, Frederik Oorschot, telefoonnummer: 053-4840254, email: f.oorschot@slo.nl.

Wij wensen uw kandidaten veel succes!

Correctievoorschrift Voorrunde Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2018

Aanwijzingen voor de docent/corrector

Algemene regels

- 1 De docent/corrector is verplicht het scoringsvoorschrift voor de scoring van de Voorrunde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade toe te passen.
- 2 De docent/corrector doet een scorevoorstel. De correctiecommissie bepaalt de eindscore.
- 3 De correctiecommissie van de Olympiade bepaalt de rangorde van de beste 15 kandidaten.
- 4 De uitslagen van Voorrunde en Eindronde zijn bindend. Deelname aan de Olympiade impliceert aanvaarding van deze condities.

Scoringsregels

- 1 De docent/corrector vermeldt de scores per (deel)vraag in de kantlijn van het werk. De totaalscore van iedere kandidaat wordt op een aparte lijst vermeld.
- 2 Bij de scoring van een onderdeel van het schriftelijk werk zijn alleen hele punten geoorloofd. Een toegekende score kan nooit lager zijn dan 0.
- 3 Een volledig juiste beantwoording van een vraag levert het aantal punten op dat in het antwoordmodel als maximumscore staat aangegeven.
- 4 Voor het schriftelijk werk kunnen maximaal 50 scorepunten toegekend worden.
- 5 Indien een gegeven antwoord niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist gekwalificeerd kan worden, moet het aantal beschikbare punten geheel of gedeeltelijk aan het gegeven antwoord worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel.
- 6 Bij de 'uitlegvragen' wordt gelet op de volledigheid van de uitleg. Bij een volledige uitleg moet meestal een oorzaak en een gevolg daarvan worden gegeven. Voor zo'n volledige uitleg zijn meestal 2 scorepunten te verdienen. Voor een uitleg die gedeeltelijk juist is, kan de beoordelaar een deelscore toekennen. Bij 'beredeneer-' of 'beschrijf vragen' moet het antwoord vaak bestaan uit een aantal stappen. Het aantal stappen correspondeert met het aantal te behalen scorepunten.
- 7 Indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 8 Indien een kandidaat bij een opsomming meer antwoorden geeft dan er expliciet gevraagd worden, dan komen alleen de eerst gegeven antwoorden voor beoordeling in aanmerking.
- 9 Bij sommige vragen moet er eerst een keuze gemaakt worden die vervolgens toegelicht / beargumenteerd moet worden. Vaak wordt er dan voor deze keuze geen score toegekend, maar wel voor een juiste/passende toelichting/argumentatie.

N.B.

Het verdient aanbeveling het scoren van het werk per vraag uit te voeren en tijdens de scoringsprocedure de volgorde van werken enkele keren te wijzigen. Dit om ongewenste beoordelingseffecten tegen te gaan.

4 Beoordelingsmodel

	Antwoord	Scores
--	----------	--------

Opgave A De wereld van Disneyland-resorts

1 maximumscore 2

- de Disneyland-resorts zijn (tot 1992) alleen in de drie kerngebieden (Verenigde Staten / West-Europa (Frankrijk) / Japan) gevestigd 1
- de nieuwste Disneyland-resorts zijn geopend in China 1

2 maximumscore 2

Een juiste redenering is:

- de Disneyland-resorts zijn alleen gevestigd in een paar wereldsteden / centrumgebieden, terwijl McDonald's restaurants ook in (semi)perifere landen gevestigd zijn 1
- omdat de exclusieve / unieke beleving van een Disneyland-resort alleen toegankelijk is voor welvarende mensen en de McDonald's restaurants relatief goedkoop / toegankelijk zijn (en dus veel vaker bezocht worden en een kleiner verzorgingsgebied hebben) 1

3 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat door deze multinationals (kenmerken van) de Amerikaanse cultuur over de wereld verspreid wordt / andere gebieden Amerikaanse cultuurelementen overnemen.

4 maximumscore 3

Een juiste beschrijving moet de volgende drie elementen bevatten:

- door de clustering van veel verschillende voorzieningen / faciliteiten (meerdere themaparken / hotels) bij de Disneyland-resorts zal een bezoek aan een Disneyland-resort vaak meerdere dagen duren / als vakantiebestemming worden ervaren (in plaats van een eendaags pretparkbezoek) 1
- door tijd-ruimtecompressie is de bereikbaarheid / bekendheid van de Disneyland-resorts de laatste decennia sterk verbeterd 1
- waardoor bezoekers uit de hele wereld naar een Disneyland-resort kunnen komen / het verzorgingsgebied van de Disneyland-resorts mondiaal is geworden 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 3

- Beide landen zijn de meest ontwikkelde / rijkste landen / centrumlanden binnen de macroregio waarin zij liggen 1
- Een juiste voordeel van Dubai is: Dubai is een relatief stabiel land dan Zuid-Afrika (vanuit de politieke dimensie) 1
- Juiste nadelen van Dubai zijn: 1
 - Dubai kent andere normen en waarden dan het Amerikaanse Disney (vanuit de sociaal-culturele dimensie).
 - Het klimaat in Dubai is veel heter dan in Zuid-Afrika (vanuit de dimensie natuur).

Opmerking

Een omgekeerde benadering vanuit Zuid-Afrika dient goed gerekend te worden.

6 maximumscore 2

Een juiste redenering is:

- De cartoon toont het (vrolijke / vriendelijke) logo van Walt Disney met een grimmig / gemeen kijkende Mickey Mouse 1
- en hiermee kunnen anti-globalisten hun standpunt onderbouwen dat zij een multinational als The Walt Disney Company verantwoordelijk houden voor de negatieve kanten van amerikanisering / globalisering 1

Opgave B De geologische Brexit

7 maximumscore 2

Uit de redenering moet blijken dat

- de (oorspronkelijk horizontaal afgezette) gesteenten uit het Mesozoïcum / Krijt / Jura geplooid zijn 1
- en dat deze gesteenten dus alleen tijdens de Alpiene fase / orogenese (die daarop volgde) geplooid kunnen zijn 1

8 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de gesteenten die in het centrale deel van de anticline aan het aardoppervlak liggen ouder zijn dan aan de randen.

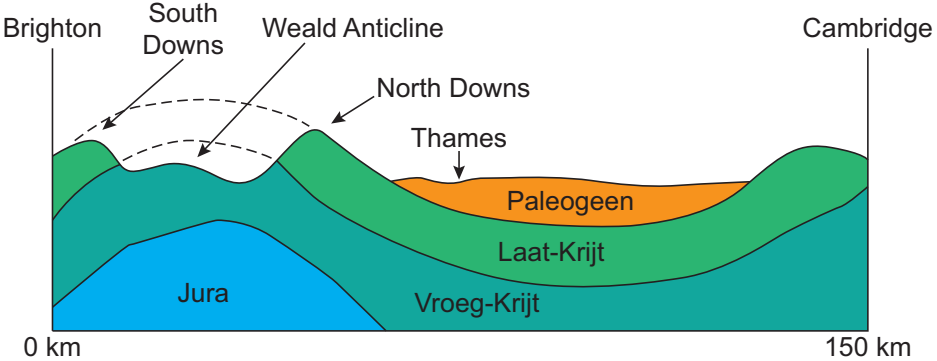
9 maximumscore 1

C (bij Newhaven)

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 3

Voorbeeld van een geologische dwarsdoorsnede:

- juist gebruik van de schalen op de horizontale en verticale as 1
- juist ingetekende gesteentelagen (Jura hoeft niet aangegeven te worden) 1
- juist aangegeven Weald Anticline, Thames, South Downs, North Downs 1

11 maximumscore 3

Een juiste beschrijving moet de volgende drie elementen bevatten:

- de zeespiegel stond tijdens ijstijden in het pleistoceen tientallen meters lager dan tegenwoordig / tijdens de ijstijden in het pleistoceen was veel (zee)water in de vorm van ijskappen opgeslagen op het land 1
- ten noorden van de kalkstenen rug (de Weald Anticline) verzamelde zich een grote hoeveelheid smeltwater / ontstond een groot (gletsjer)meer van de ijskappen verder in het noorden 1
- het water brak op den duur door de kalkstenen rug heen (de Weald Anticline) waarna het gletsjermeer leeg liep en rivieren de opening steeds verder erodeerden 1

12 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- er in Europa over zo'n 10.000 jaar waarschijnlijk weer een ijstijd zal zijn (oorzaak) 1
- waardoor de zeespiegel dan tientallen meters lager zal staan dan nu (en Groot-Brittannië via de Krijtbrug weer verbonden zal zijn met het Europese vasteland) (gevolg) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave C Carnaval in Rio de Janeiro

- 13 maximumscore 2**
- Europa: carnaval is van oorsprong een katholiek feest / gebruik van praalwagens / de paradevorm 1
 - Afrika ten zuiden van de Sahara / Zwart Afrika: het gebruik van polyritmiek / Afrikaanse dansbewegingen / gebruik van maskers / verwijzingen naar Afrikaanse goden 1
- 14 maximumscore 2**
- GB54 206C of GB55 229B en GB54 207F of GB55 230F 1
 - Uit het antwoord moet blijken dat in de meest welvarende gebieden / in de gebieden met het hoogste bruto regionaal product de meerderheid van de bevolking blank is 1
- 15 maximumscore 2**
- Uit de redenering moet blijken dat
- Rio de Janeiro migranten uit verschillende regio's in Brazilië aantrekt die vaak bij elkaar in de wijk of buurt (gaan) wonen / die nauwe contacten met elkaar onderhouden 1
 - zodat op lokale schaal / op het schaalniveau van de stad cultuurelementen uit verschillende regio's gehandhaafd blijven / overgenomen worden 1
- 16 maximumscore 2**
- Een juiste redenering is:
- in arme wijken hebben de sambascholen (in tegenstelling tot in de rijke wijken) een brede functie in de samenleving waar basisvoorzieningen (gezondheidszorg en onderwijs) worden aangeboden 1
 - zodat in deze wijken bewoners via de sambascholen meer met elkaar in contact komen / meer verantwoordelijkheid voelen voor het welbevinden van de bewoners in de wijk 1

Vraag	Antwoord	Scores
17	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • Juiste redenen vanuit de sociaal-culturele dimensie om de sambascholen financieel te ondersteunen zijn: <ul style="list-style-type: none"> – De scholen bieden gezondheidszorg / buurtzorg / onderwijs. – De scholen zorgen voor toezicht / vermaak in de buurt (waardoor jongeren niet gaan rondhangen). • Een juiste reden vanuit de economische dimensie om de sambascholen financieel te ondersteunen is: de scholen helpen bewoners bij het vinden van werk • Juiste redenen vanuit de politieke dimensie om de financiële steun aan sambascholen te stoppen is: <ul style="list-style-type: none"> – De scholen bieden een structuur voor armeren en als die zich gaan organiseren krijgt je makkelijker verzet. – De scholen bieden een onderdak voor criminele activiteiten. 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
18	maximumscore 2	
	Een juiste redenering is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • de deelnemers aan de parade komen uit de armere wijken en zijn rijkelijk uitgedost / uitbundig gekleed • terwijl het bezoeken van de parade alleen betaalbaar is voor rijkere Brazilianen / westerse toeristen 	<p>1</p> <p>1</p>

Opgave D ‘Droge voeten’ in de regio Eindhoven

19	maximumscore 2	
	Uit de uitleg moet blijken dat	
	<ul style="list-style-type: none"> • een deel van Noord-Brabant in een slenk ligt / tussen twee breuken ligt (oorzaak) • waardoor de beken bijna allemaal de richting van de slenk volgen / door het wegzakkende gebied / lagere gebied stromen (gevolg) 	<p>1</p> <p>1</p>
20	maximumscore 2	
	Uit de uitleg moet blijken dat	
	<ul style="list-style-type: none"> • door ontbossing meer zand vanuit het stroomgebied naar de Dommel kon stromen (oorzaak) • waardoor de beek verzandde / de sedimentatie toenam en de beek met bochten om de verzande delen van de bedding ging stromen (gevolg) 	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
21	maximumscore 3	
	Juiste antwoorden zijn:	
	• a. De kanalisatie leidde tot versnelde afvoer / hogere afvoerpieken na veel regenval	1
	• b. Verstedelijking leidde tot verstening van het oppervlak / zorgde ervoor dat water minder via de ondergrond kon worden afgevoerd / leidde tot minder infiltratie	1
	• c. Het gebruik van kunstmest en intensivering van de veehouderij zorgden voor eutrofiëring / te voedselrijk water (waardoor de natuurwaarde / biodiversiteit achteruit ging)	1
22	maximumscore 3	
	• bij veel neerslag wordt het water door de stuw bij de A67 tegengehouden, zodat het niet meteen in grote hoeveelheden door Geldrop stroomt.	1
	• nevensdoel is natuurontwikkeling	1
	• omdat het betreffende gebied een natuurlijke overgang vormt / direct aansluit op een (reeds bestaand) groot natuurgebied / heidegebied	1
23	maximumscore 2	
	Juiste antwoorden zijn:	
	– Vanuit de sociaal-culturele dimensie speelt het belang van (een optimaal gevoel van) veiligheid voor de inwoners van de regio een belangrijke rol.	
	– Vanuit de economische dimensie speelt het belang van de kosten van de aanleg van waterbergingsgebieden ten opzichte van die van de aanleg van kades een rol.	
	per juist antwoord	1

Bronvermelding

Opgave A

bron 1:

vrij naar: https://nl.wikipedia.org/wiki/Walt_Disney_Parks_and_Resorts

<http://animated-2012.blogspot.nl/2011/08/disney-world-castle.html>

https://cdn.cheapoguides.com/wpcontent/uploads/sites/2/2013/10/2875540362_f6011dc3b3_o.jpg

bron 2:

vrij naar: www.aboutdisneyparks.com/about/around-the-world

vrij naar: https://nl.wikipedia.org/wiki/Walt_Disney_Parks_and_Resorts

bron 3:

vrij naar <https://www.youtube.com/watch?v=XzxlhW8nF90>

Opgave B

bron 1:

vrij naar <https://nl.wikipedia.org/wiki/Weald-Artoisanticline>

bron 2:

vrij naar: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Anticline_of_Durbuy.JPG

bron 3:

https://www.google.nl/search?q=Imperial+College+London+Chase+Stone&safe=active&source=Inms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwix2qXKxJPYAhXsAMAKHbgMCnoQ_AUICigB&biw=1239&bih=697#imgrc=KAI1WUwvIFlwLM:&spf=1513599247741

bron 4:

vrij naar: <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/04/04/aardse-brexiteer-duurde-200000-jaar-7918644-a1553175>

Opgave C

bron 1:

Vrij naar <https://nl.wikipedia.org/> (samba, sambaschool, carnaval Rio de Janeiro)

bron 2: www.shutterstock.nl

Opgave D

bron 1:

vrij naar: <https://www.dommel.nl/algemeen/actueel/werk-in-uitvoering/werk-in-uitvoering.html>

vrij naar: <https://www.dommel.nl/algemeen/actueel/werk-in-uitvoering/eindhoven/waterberging-bij-overstroming.html?uuid=1622d8dc-58cd-49b4-be0c-f61a23054e4a>

Scoreformulier Voorrunde Aardrijkskunde Olympiade 2018

Naam school

Postadres

Postcode en plaats

Telefoon school

Naam docent(e)

Telefoon privé

De toets is afgenomen op maart 2018 van tot uur.

	Naam leerling	(Totaal)score in punten
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

Bij meer dan 15 kandidaten kunt u dit formulier kopiëren en doornummeren.

Datum Handtekening

